

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec " 2.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec " 2.—
 V spravi prejemov mesečno . . . 1.—70
Sobotna izdaja:
 za celo leto " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Ilustrati:
 Enostolna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zabvale, osmrtnice itd.:
 enostolna pettivrsta po 2) vin.
Poslano:
 enostolna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenemil ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Računa
 poštno hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Nevtralnost Italije.

Dunaj, 7. decembra. »Information«
 poroča z diplomatskega vira o nevtal-
 nosti Italije sledeče: Dva dogodka zad-
 njih dni sta zelo važna za presojanje
 stališča Italije: prigodki v italijanski
 zbornici in pa imenovanje kneza Bülo-
 wa za izrednega veleposlanika v Rimu.

V zbornici je italijanski ministrski
 predsednik imel ekspozé, ki je obudil
 splošno pozornost in čegar temeljna mi-
 sel je bila ta, da se ohrani nevtralna
 politika Italije v sedanji evropski voj-
 ni. Poseben naglas pa je dobil ta ekspozé
 po dostavku, da mora Italija ne le
 ohraniti svoj položaj kot velevlast ne-
 prikrajšan, marveč tako ohraniti, da se
 njeno razmerje z ostalimi državami, če
 bi se te morda povečale, ne poslabša.
 Ekspozé je bil glasom došlih nam poro-
 čil nekako skrivnostno koncipiran, iz
 debate pa, ki se je o njem v zbornici
 razvila, izhaja nedvomno in jasno, da
 go oficijelni krogi sedaj, kakor so bili
 doslej, odločeni zavzemati najprej
 nevtralno stališče, neda bise
 pridružili eni ali drugi voj-
 skujočih se skupin.

Kar se tiče mnogo komentiranega
 dostavka o morebitni spremembi glede
 območij evropskih sil, se nam zdi edino
 pravilno mnenje, da to pomenja na-
 poved za slučaj nove uredit-
 ve v bodočnosti, torej za čas,
 ko bo razdeliti plen in se po-
 gajati o miru. Za ta čas napovedu-
 je Italija po vsej pravici namero, da bo
 odločno branila svoje koristi pred rela-
 tivnim oškodovanjem.

Mogoče se je ministrski predsednik
 zato dotaknil te, žalbog še ne preaktu-
 alne točke, ker mu je to vprašanje nu-
 dilo priliko in ga sililo, da je povedal
 tudi opoziciji par prav krepkih na uše-
 sa. Vsekakor pa je Salandra dosegel
 popoln uspeh, kajti celokupna zbornica
 mu krije hrbet.

Pravo ozadje pa je naslikala govo-
 ru Salandre šele vest, da pride knez
 Bülow kot veleposlanik Nemčije na
 Kvirinal. Knez Bülow pripada tisti be-
 rolinski smeri, ki je vedno obžalovala,
 da »trozveza« ni imela trdnega,
 pozitivnega ekspanzivnega načrta ter da se zlasti že dav-
 no niso odstranile nejasnosti v nagod-
 bi med Avstro-Ogrsko in Italijo glede
 politike na Balkanu.

Knez Bülow si bo prizadeval v ož-
 jem sporazumu z avstro-ogrskim ve-
 leposlaništvom, da oživi tozadevna po-
 gajanja, ki so že leta in leta na dnevnem

nem redu, a se niso nikdar s pravo silo
 vršila. Morda doživimo tudi še dan, ko
 se sled tesnega sodelovanja Avstro-

Ogrske in Nemčije odstrani vendar tu-
 di že zadnje nejasnosti v italijanski po-
 litiki glede Sredozemskega morja.

Zmagi pri Lodzu in Krakovu. — Varšava drugič ogrožena. — Rusi se umikajo na svojo obrambno črto. — Uspehi v Karpatih.

Na severnem Poljskem do dosegle
 nemške čete znaten uspeh. Nad teden
 dni so se vršili okoli Lodza najsrđitej-
 ši boji. Tja so poslali Rusi svoja ojače-
 nja iz Varšave, iz vzhodne in južne smeri
 in skoro vsak dan poskušali prodreti
 nemško bojno črto. Pred štirimi
 dnevi je poročal ruski generalni štab,
 da so nove nemške sile na potu iz Kali-
 ša čez Sieradz — Zdunska Wola. V ne-
 deljo je lahko poročal nemški general-
 ni štab, da je Lodz v nemških rokah.
 Kraj sam na sebi je seveda brez poseb-
 nega vojaškega pomena. Važnost uspe-
 ha tiči v tem, da so bili ruski poizkusi,
 omejiti nemško stališče na severnem
 Poljskem in prisiliti Nemce, da bi se
 umaknili, brezuspešni. Bitka se je kon-
 čala z umikanjem Rusov, ki so imeli
 težke izgube, katere cenijo na 20.000
 mož. Rusi se umikajo proti železniški
 progi Skierniewice — Piotrkow. Nemci
 so jim neprestano za petami. Rusi so
 pozvali svoje čete iz ozemlja severno-
 vzhodno od Čenstohova čez Nowora-
 domsk — Piotrkow na ozemlje jugoza-
 hodno od Lodza. Avstrijsko nemške čete
 so jih pa jugozahodno od Piotrkowa
 hudo napadle in preprečile njihovo na-
 mero. Sedaj se boji na tem ozemlju še
 nadaljujejo.

V zahodni Galiciji so avstrijske in
 nemške čete od juga napadle Ruse, ki
 so prodrli južno od Krakova, in pri tem
 izvojevale uspehe, ki bodo morebiti pri-
 silili sovražnika, da se bo umaknil na-
 zaj čez Dunajec.

× × ×

Berlin, 7. decembra. (Kor. urad.)
 Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan,
 7. decembra:

NA ZAHODNEM BOJIŠČU
 in vzhodno od Mazurskih jezer ni nobenih
 posebnih poročil.

ZMAGA NA POLJSKEM PRI LODZU.

Na severnem Poljskem smo s počas-
 nim borenjem okoli Lodza dosegli popoln

uspeh. Vrgli smo nazaj močne ruske sile,
 ki so stale severno, vzhodno in južno-
 zahodno od Lodza. Lodz je v naših rokah.
 Uspehi bitke se radi razprostranosti boji-
 šča še ne morejo pregledati. Ruske izgube
 so brez vsakega dvoma zelo velike.

AVSTRIJSKA IN NEMŠKA ZMAGA PRI PIOTRKOWU.

Rusi so poizkušali priti z južnega
 Poljskega na pomoč svojim ogroženim
 armadam na Severno Poljsko. Navedeni
 ruski poizkus so pa preprečili napadi
 avstro-ogrskih in nemških sil v okolici
 južnovzhodno od Piotrkowa.

Najvišje vodstvo armade.

× × ×

Piotrkow je glavno mesto guberni-
 je in šteje 30.000 prebivalcev. Leži juž-
 no od Lodza. Iz Piotrkowa vozi železni-
 ca Dunaj — Varšava v Noworadomsk.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 7. novembra. (Uradno.) Bo-
 renje za odločitev na ruskem bojišču
 traja dalje. Avstro-ogrski in nemške
 čete so napade v prostoru južnovzhod-
 no od Piotrkowa preko Novo Radom-
 ska proti severu prodirajoče ruske mo-
 či zavrnile, medtem so nemške čete pri-
 silile sovražnika, da se je umaknil.

V zahodni Galiciji so bili tudi večji
 boji v teku. Izida še ni. V tem prostoru
 so naše in nemške čete zopet ujele na-
 daljnih 1500 Rusov.

V Karpatih se boji dalje vrše.

Na mnogih mestih je sovražnik
 močne sile zopet umaknil iz pobočje
 gora.

Namestnik šefa generalnega štaba:

pl. Höfer, generalni major.

NEMŠKE ČETE SLEDE RUSOM. — NEMCI ZOPET UJELI 5000 RUSOV.

Berolin, 8. decembra. Veliki glavni
 stan poroča: Z vzhodno-pruske meje ni
 nobenih posebnih poročil.

Na severnem Poljskem nemške čete
 neprenehoma sledijo vzhodno in ju-

govzodno od Lodza hitro se umikajo-
 čemu sovražniku. Poleg nenavadno tež-
 kih, krvavih izgub, o katerih se je po-
 ročalo že večraj, so Rusi izgubili doslej
 okoli 5000 ujetnikov in 16 topov z mu-
 nicijskimi vozovi.

Na južnem Poljskem se ni nič po-
 sebnega zgodilo.

Najvišje armadno poveljstvo.

BOJI V ZAHODNI GALICIJI VEDNO SILOVITEJŠI. — AVSTRIJSKE ČETE V OFENZIVI USPEŠNO NAPADAJO RUSE. — TUDI AVSTRIJCI UJELI 5000 RUSOV.

Dunaj, 8. decembra. Uradno se raz-
 glaša: Boji v zahodni Galiciji postajajo
 čedalje silovitejši. Naše čete so sedaj
 prijele Ruse tudi od zahoda in jih pro-
 gnale iz postojanke Dobrzyce — Wle-
 liczka. Naš napad še traja. Število ujet-
 nikov se še ne more pregledati. Doslej
 je bilo odpeljanih nad 5000 Rusov, med
 njimi 27 častnikov.

Na Poljskem so bili ponovni ruski
 napadi južno od Piotrkowa od naših iz
 nemških čet odbiti.

V Karpatih se ni nič pomembnega
 zgodilo.

Namestnik načelnika generalnega šta-
 ba pl. Höfer, generalni major.

HÖTZENDORFOVO DELO.

Dunajski listi poročajo: Poznejši
 zgodovinarji bodo odkrili marsikatero
 zanimivo podrobnost. Nas Avstrijce
 mora osobito veseliti poročilo, da je iz-
 delal načrt za novo grupacijo in za drugo
 ofenzivo, ki je do zdaj dovedla že do
 lepih uspehov in je tudi strateškičen po-
 ložaj razveseljiv, načelnik našega gene-
 ralnega štaba. Baron Conrad ne vidi
 rad, če se o njem veliko govori, a dolž-
 ni smo, da to pribijemo. Molk obeh ge-
 neralnih štabov je bil še vedno, kar
 uči izkušnja, dobro predznakmenje. Tu-
 di zdaj ne bo drugače.

RUSKA ČRTA PRI BREZINU PRODRTA.

Kodanj, 8. decembra. Peterburški
 dopisnik lista »Times« poroča: Med
 Varto in Vislo stoječe nemške čete še
 vedno dobivajo ojačenja. Nemci, ki pro-
 dirajo v tri smeri, so dosegli velike
 uspehe, ker se jim je posrečilo pri Bre-
 zinu prodreti ruske črte. Po zadnjih po-
 ročilih z bojišča je položaj za Ruse na
 Poljskem naravnost kritičen.

BITKA PRI LODZU NAJBOLJ KRVAVA V ZGODOVINI.

Berolin, 7. decembra. »Berliner
 Tageblatt« poroča iz Kristijanije:

× × ×

Na potu proti Kalimegdanu s trdnjavo
 pridemo mimo narodnega muzeja, ki je ve-
 liko trpel o priliki obstreljevanja. Del
 umetniških zakladov je srbska vlada pra-
 vročasno spravila na varno.

Kalimegdan in trdnjava tudi kažeta
 uničujoče znake naših topov. Zlasti moni-
 torji so morali imenitno streljati. Častni-
 ška zgradba, kjer je utegnili biti nastanjen
 generalni štab, je domalega izpremenjena
 v razvaline. Kdor se izpostavi nevarnosti,
 da gre v deloma ohranjene prostore, vidi
 zanimive stvari. Specialni zemljevidi vseh
 vrst leže na pisalnih mizah. Na mizi nekega
 očividno višjega vojaškega mesta leži
 februarška številka mažarskega lista »A
 hadsereg«. Vseposvod leže avstrijski in
 ogrski časopisi. V arhivu je na tisoče spi-
 sov vojaške vsebine. Tudi tu je videti, da
 so v veliki naglici odšli. V teh kupih spi-
 sov, pisem in knjig utegne biti marsikak
 zanimiv dokument. Tudi častniki so pustili
 svojo veliko knjižnico. Na neki mizi leži
 odprta knjiga o vojni leta 1866.

Skozi podrtine pridemo na plano. Naš
 pogled hiti čez vojni otok tja vun proti
 jugu, kjer naša armada zmagoslavno pro-
 dira. Belgrad je bil prva velika etapa,
 ostale kmalu slede.

LISTEK.

Kako je sedaj v Belgradu. — Obisk v kraljevi palači.

Odkar so naše čete vkorakale v Bel-
 grad, vlada v mestu mir. Mnogi obrtniki
 in posestniki gostiln prihajajo k c. in kr.
 poveljstvu, ki se je nastanilo v stranskem
 krilu konaka, da prijavijo zopet otvoritev
 svojih obratov. Gostilničarji morajo pod-
 pisati reverze glede poveljstvenih odredb
 o pravočasnem zapiranju lokalov, prodaji
 alkohola itd. Po belgrajskih cestah, zlasti
 v predmestjih, noč in dan patrolirajo od-
 delki konjenice; vsa javna poslopja so vo-
 jaško zasedena.

Obrambne zgradbe, ki so jih Srbi na-
 pravili proti severu pod vodstvom princa
 Jurija, so srbske čete ob svojem odhodu
 deloma same razdrle.

V mestu so v polnem teku dela za
 ureditev cest in ulic; elektrarna je deloma
 zopet v obratu in električna cestna želez-
 nica vozi zopet na glavni progi od savske
 postaje po kneza Mihaela cesti do kolod-
 dvora in po progi ob Savi do kolodvora.
 Ureja se električna razsvetljava glavnih
 cest in javnih poslopij. Trg pred policijsko
 prefekturo se je te dni v delnem obsegu

zopet otvoril. Tu in v trgovinah zahtevane
 cene so normalne. Mesto je prebivalstvo
 deloma zapustilo; varnostno službo je do
 prihoda avstrijskih čet opravljala neke
 vrste meščanska straža.

Ustanovila se je začasna mestna
 uprava, katere člani nosijo gotovo odgo-
 vornost za obnašanje prebivalstva. V me-
 stu so se našle le neznatne zaloge. Skladi-
 šča živil so bila malone popolnoma izpra-
 njena. Zveza z Zemunom je zopet normal-
 na. Tudi telefon deluje, a služi le vojaškim
 svrham. Neprestano prispevajo v Belgrad
 velike kolone s proviantom in streljivom
 ter gredo dalje proti jugu.

× × ×

Kraljeva palača, v kateri je sedaj na-
 stanjeno mestno poveljstvo, je domalega
 prazna; vse dragocenejše pohištvo so od-
 peljali v Niš. V preddvorani na levi še ni
 opaziti poškod od granat, a jasno se vidi,
 da se je selitev vršila v veliki naglici. Vse
 navskriž je zloženih na tisoče knjig; knjiž-
 nica je ostala cela. Tu je najti knjige o na-
 šem vladarju in številna dela o naši
 armadi.

Na neki mizi leže vojaške igrače kra-
 ljevega princa: srbski kavaleristi iz papir-
 ne mase, čedni majhni modeli topov in
 strojnih pušk.

Na pokritem dvorišču stoji marmorno
 doprsje kralja Petra, ki je ostalo nepoško-
 dovano.

V prestolni dvorani je desno krilo po-
 polnoma porušeno — delo granate. Strop
 visi prav do tal. Mogočni beneski stekleni
 lestenci so deloma ohranjeni. Prestolni
 baldahin iz rdečega baržuna je nedotak-
 njen. Tudi zastore so pustili. Drugo so vse
 odpeljali. Po osamelem praznem prostoru
 tiho zvone besede: Vanitas vanitatum.

Tudi ostali prostori so izpraznjeni.
 Samo knjižnica je nedotaknjena. V jedil-
 nici so pustili dve leseni omari, ki sta
 krasnno rezbarsko delo. V raznih sobanah
 so v naglici pozabili marsikakšen intimen
 predmet. Tu je najti fotografije iz ljube
 roke z visokimi posvetili, gosli, obedni list,
 srbska narodna srajca (fustanela) lepo ve-
 zena itd.

V sobi prestolonaslednika Aleksandra
 so v naglici pozabili ovratnike, manšete,
 zlate ščipalnice, skodelice, vsakovrstno
 pohištvo, fotografije, ki predstavljajo
 princa v uniformi.

V celem konaku je ena sama kopal-
 nica.

Iz jedilnice vodijo tajna vrata na neke
 stopnice, odkoder se dospe na streho. To
 je stari konak, v katerem je bil umorjen
 zadnji Obrenović.

Ko človek stopa po teh prostorih, ki
 vsebujejo tragiko celega naroda, ostane
 popolnoma brez najmanjšega ganotja, pa
 tudi brez škodoželjnosti. Razum nam hlad-
 no pravi, da je pač moralo tako priti.

»Morgenbladet« poroča, da piše dopisnik »Le Journal« iz ruskega glavnega stana: Bitka pri Lodzu je najbolj krvava bitka, kar jih pozna zgodovina. Obupnim naporom dela nemške armade se je posrečilo, da se je središče ustalilo v utrjenih črtah severno od Lodza. Nemci so s svojo ofenzivo prodrli v smeri iz Thorna rusko središče in so se, ko so bili potisnjeni nazaj, oprli na utrjene postojanke lastnega središča. Istočasno so poizkusili obkoliti dve ruski krili. Nemci se najbrže nameravajo vstati za močno utrjeno črto, ki se prične ob Visli, in upajo tako prebiti zimo.

VELIK USPEH PRI LODZU.

O zmagi pri Lodzu piše »Berliner Tageblatt«: Zmaga se je težko priborila, a uspeh je velik. Ruska bojna črta je bila vržena nazaj v severni, vzhodni in v južno vzhodni smeri. Prodrje ruskega središča nas navdaja z najboljšimi upi za nadaljni razvoj bojev.

LODZ.

Neki Nемеc opisuje Lodz tako-le: Pred dvema letoma sem nastopil službo v Lodzu. Eno leto sem zato lahko proučeval ruske razmere. Iz Vratislave sem se vozil več ur z železnico skozi močvirja in neobdelano zemljo. Konecno zagledam morje tvorniških dimnikov; to je Lodz.

Mesto leži na ravnini. S postaje varšavsko-kališke železnice v mesto je četrte ure hoda. Trg pred kolodvorom ni tlakovan; prahu je poleti do 15 cm na globoko. Nekaj rdečelasih judovskih kočijažev se irga za došle potnike, ki zapuščajo postajo. Carinskega urada v Lodzu ni in moja prtljaga je obležala zato v Kališu. Čez šest tednov so me šele pozvali, naj pošljem ključ od kovčka in pa potni list. Minulo je zopet šest tednov; kovček dobim šele čez tri mesece. Nekaj stvari, drobnarij je manjkalo, na pristojbinah pa sem moral plačati 14 rubljev.

V mestu je razsajala driska; 40 ljudi je umrlo na njej vsak dan. Bolnišnic ni. Pred rusko cerkvijo beračijo berači na najelegantnejši ulici. Usmiljenja Lodžani ne poznajo. Mesto je bogato in veliko; 38 cest in razsvetljenih; lesen tlak je v najslabšem stanu. Tračnice poulične železnice so jako slabe.

Poulični rop pač ni nikjer tako razvit, kakor v Lodzu. Roparji so organizirani in se nahajajo v svojih društvenih domovih. Vsak dan se čujejo na cesti strelji. Če lopove policija prime, jih ji sodrja navadno iztrga. Pošto spremljajo med vožnjo na kolodvor trije ali štirje uradniki in deset policistov na konjih; hišni čuvaji morajo tudi stražiti in zapreti takrat vse hišne duri.

List »Lodzer Rundschau«, ki izhaja vsak dan dvakrat, je pisal tako, da je bil vseh ruski vladi in lodzskim oblastem. 6. marca 1913 so list le ustavili. Cenzorju ni bil vseh uvodnik glede na jubilej Romanovov. Nove koncesije niso dali, časopisi se večkrat ustavijo. Ko se je svoj čas ustavil neki nemški list, je izdajatelj poslal cenzorju seznam o hišni opravi. Bil je namreč tudi lastnik tvornice pohištva. Seznam je cenzor čez nekaj dni vrnil tako, da je podčrtal z modrilom nekaj komadov boljše oprave. Izdajatelj je vedel, kaj mora storiti. Poslal je cenzorju »podčrtano« pohištvo in — list je smel zopet izhajati.

V Lodzu stanuje do 130.000 Nemcev. V sedanji vojski je Lodz sedaj že tretjič menjal gospodarja.

LED SE UDRL MED NASKOKOM.

Berlin, 6. decembra. Petrogradski dopisnik lista »Times« poroča, da je ruska vojska v bojih pri Lodzu strahovito trpela. Na močvirjih ob reki Arogd se je udiral tenki led, ko so morali Rusi izvršiti napad z bodali.

RUSI SE UMIKAJO NA SVOJO OB-RAMBNO ČRTO.

Kodanj, 8. decembra. Listi poročajo iz Peterburga, da je ruska armada na zahodni črti prešla k obrambi. Črta Varšava Ivangorod je bila vedno naravná obrambna postojanka v zahodni Rusiji.

NEMCI UTRJUJEJO SVOJE SREDIŠČE.

Pariški »Journal« poroča: Ko se je posrečilo Nemcem, da so prodrli rusko središče, so utrdili lastno središče in poizkušajo obkoliti ruska krila. Iz Kališa so odposlali nova ojačenja na severno Poljsko. Že zdaj se vidi, da nameravajo Nemci v trdnjavski verigi Visle prezimiti.

KAKO JE VARAL HINDENBURG RENNENKAMPFA.

O Hindenburgovi zmagi pri Tannenbergu se šele zdaj poroča o podrobnostih. Ko je operiral Hindenburg proti narevski armadi pod generalom Samzonom v mazurskih močvirjih, je stala druga njemenska armada pod generalom Rennenkampffom za njegovim hrptom. Če bi bil Rennenkampff pregledal položaj, bi bil z napadom spravil Hindenburgovo armado v zelo nevarno položaj. Hindenburg je dobro poznal grozečo mu nevarnost za hrptom. V

kritičnem času je ukazal, da je isti deželobrambni zbor korakal na isti cesti več dni proti njemenski armadi. Ponoči je pa armadni zbor marširal nazaj. Aviatiki so korakanje gotovo opazili, a seveda vedeli niso, da gre le za armadni zbor. Rennenkamps je zato sodil, da se proti njemu zbira silovita nemška armada in je zato mirno stal, ko je vrgl Hindenburg v močvirja narevsko armado. Ko se mu je to posrečilo, je, kakor znano, napadel tudi Rennenkampfa in mu je zadal silne izgube. Rennenkamps morebiti še zdaj ne ve, da je nasel Hindenburgovi zvižaji.

ZOPET ŠEST RUSKIH GENERALOV Odstavljenih.

Kodanj. »Politiken« poroča iz Petrograda, da je bilo razen Rennenkampfa še šest drugih generalov ruske zapadne armade za kazen odstavljenih iz službe in poklicanih v Petrograd.

VARŠAVA DRUGIČ OGROŽENA?

»Kölnische Zeitung« poroča iz Kodanja: Ruski komunikacij zadnjih dni so malodušni in kažejo namen, pripraviti prebivalstvo na nesrečne dogodke. Poročila izjavljajo, da so bile ruske čete v boju z nemškimi četami prisiljene, da so se umaknile proti reki Bzuri. Sovražniku da se je posrečilo utrditi se na črti Lenčica—Orlow (?). Deli nasprotnih čet da so se pomaknili proti Piotrkowu. Veliko pozornost vzbuja članek Menčihova v listu »Nowoje Vremja«, ki piše, da je nastala nova resna nevarnost za Varšavo, kateri preti obkolitev od strani sovražnika.

V PETROGRADU NE UPAJO VEČ NA ZMAGO.

»Berliner Zeitung am Mittag« piše glede na vojni položaj: Okolnost, da sme rusko časopisje javno priznavati možnost obleganja Varšave, dokazuje, da v Petrogradu več ne upajo na zmago.

FRANCOZI O RUSKEM BOJIŠČU.

Pariz. »Journal« poroča iz ruskega glavnega stana: Bitka traja dalje z nezmanjšano silovitostjo; kri se neprestano preliva. Nemška armada se je neposredno predno je bila od sibirskih zborov stisnjena izognila obkolitvi in se je utrdila severno od Lodza. V središču sta zapletena oba nasprotnika v hude boje, da bi eden drugega obkolila.

Nemci se bore s fanatično besnostjo ker vedo, da na poljskem bojišču svojo domovino krijejo in da bi v nekaj dneh po njih umikanju, Rusi v Šlezijo udrl. Nemci ne skušajo več ruskega središča prodrati, pač pa nameravajo obe ruski krili obkoliti, močna nemška ojačenja so prišla iz Kališa proti Zdunskawoli. Levo krilo Rusov je ogrožena, ker se je istočasno pojavila nova nemška armada v ozemlju Wieluna. Nikolaj Nikolajevič je to pričakoval. Zdi se, da bodo Nemci tvorili veliko, utrjeno črto od Visle do Varšave in da nameravajo tam prezimiti. Seveda če jim bodo Rusi to dovolili.

TEŽKE IZGUBE RUSOV OB REKI RUBA.

Pariz, 7. decembra. »Temps« objavlja: Boji na levem bregu Visle se nadaljujejo. Ruski napadi pri Lodzu so se izjalovili ob odporu Nemcev. Večji oddelek Rusov je hotel prekoračiti reko Rubo, da napade tam nahajajoče se avstro-ogrske postojanke. Ker se je udrl led, jih je veliko utonilo, ostali so se le s težavo rešili iz ledenih valov.

RUSKE REZERVE.

»Fremdenblatt« poroča: Zadnje rezerve tvorijo večinoma Azijci, Kalmuki, Tatarji itd. Pri Przemyslu se rahlja ruska napadalna črta, ker se čete odpošiljajo na Rusko Poljsko.

NERED V RUSKI DOVOZNI SLUŽBI.

Dunaj, 7. decembra. (Kor. urad.) Vojni poročevalski stan naznanja: Rusi sami čutijo, da jih naša disciplina ter boljša organizacija naših trenov in naše dopolnilne službe prekašata. To najboljšo dokazuje sledeče armadno povelje, ki ga je izdal poveljnik 4. ruske armade in ki se je dobilo pri nekem ujetem častniku 297. pešpolka: Povelje št. 539 z dne 31. oktobra (13. novembra) 1914: Glasom poročila štabnega stotnika 1. grenadirske topniške brigade, Lozegolarja, je pri trenih našega nasprotnika vzoren red. Ti parki nimajo svojega posebnega kritja. Opozarjam na to poveljnike korov ter izražam svoje najgloblje obžalovanje, da pri parkih naših trenov vkljub neštetim poveljem in odredbam še vedno ni reda. Zapovedujem odločne ukrepe, da se ta tako važna reč koncem koncev vendar spravi v red. — General Ewert, poveljnik četrte armade.

SPREMENBA V VODSTVU NEMŠKEGA GENERALNEGA ŠTABA?

V ponedeljek smo priobčili sledeče uradno poročilo iz Berlina: »Načelnik generalnega štaba je poročal Nj. Veličanstvu o vojnem položaju.« K temu pripominja berlinski »Lokalanzeiger«: Zanimivo na tem poročilu je, da je brez vsakega imena. Načelnik nemškega generalnega štaba Moltke je, kakor

znano, pred časom radi boleznj zapustil bojišče in pred kratkem se je pisalo, da njegovo zdravje še ni popolno. Njegov namestnik je postal vojni minister pl. Falkenhayn. Gornje poročilo pa ne govori o »namestniku« načelnika generalnega štaba. Moltke je tedaj definitivno odstopil in njegov naslednik je najbrže postal bivši vojni minister pl. Falkenhayn. V tem slučaju bo treba imenovati tudi novega vojnega ministra.

PRINC NIKOLAJ RADZIWIŁ PADEL.

Rim, 8. decembra. V bojih pri Lodzu je padel ruski dragonski ritmojster princ Nikolaj Radziwił. Princ je bil rojen na Dunaju in poročen z vdovo grofico Magdo Krasne-Krasinsky.

× × ×

ZMAGA PRI KRAKOVU. — RUSI IZČRPANI. — VELIKI USPEHI NAŠIH MOTORSKIH BATERIJ.

poroča »N. R.«, da odmev mogočnih strellov neprestano bije ob krakovske zidove. Gromenje ni vedno enako močno. Včasih je razločno slišati pok topov, včasih pa je zopet slišati samo bobnenje, prihajajoče iz velike daljave. V četrtek popoldne je bilo z Blon pri Jordanovem parku slišati topovsko godbo od vzhodne, južne in zapadne strani. Detonacija je bila jako izrazita, ker je bilo krasno vreme in nebo čisto.

V mestu ni nobenega strahu, nikakega nemira. Življenje po ulicah, trgovinah in kavarnah je popolnoma normalno, publika hiti v gledališče, kot bi se v okolici Krakova ne bila bitka. Povsod vlada prepričanje, da se ruski poizkus razbije ob železni sili krakovskih fortov in ob gozdu naših armad.

Večja ali manjša skupina ruskih ujetnikov koraka skoro vsak hip po krakovskih ulicah. Včeraj smo videli nekaj skupin Rusov, ki so bili ujeti v Pleszow pri Mogili. Ljudstvo je sestradanim, bednim ujetnikom dajalo kruh in cigarete, za kar so revčki srčno zahvaljevali.

Sobotna »Nowa Reforma« poroča, da je kanonada od 16. novembra z malimi prestanki skoro neprestano slišati v mestu. V petek popoldne je odšlo nekaj meščanov Krzemionke. Da bi videli bitko. Videli niso nič, samo slišati so mogli razločno strele in pokanje granat, ki je prihajalo od vzhodne in južne strani. Horizont je pokrivala gosta megla, v kateri je tonel Krakov.

Kot so pripovedovali ujetniki, je v Podstolicah okrog Vjeličke naše topništvo v noči od srede na četrtek napravilo Rusom silno škodo. Rusi so z znatno silo prišli v vas po deseti uri po noči. Bila je konjica, kozaki in dragonci. Avstrijske patrole, ki so jih tvorili vojaki enega izmed krakovskih polkov, so natančno pregledale, kje so se gosti z daljnega vzhoda nastanili. Ob tretji uri zjutraj se je začel peklenški ogenj iz avstrijskih topov. Od ruske kavalerije so ostale same cape. Komaj nekoliko vovakov, ki so v paničnem strahu zbežali, se je rešilo.

Podobnih prizorov je bilo pod Krakovom več.

Vaščani krakovske okolice iz vasi Mogile, Rajska, Kosovic, Sieprawia, Światnik itd. niso zbežali, temuč skopali so si na polju in v gozdovih globoke jame, da bi tam stanovali, dokler bo trajala bitka. V teh jamah spe cele družine, tu si kuhajo hrano itd. Vojaki opozore vaščane, kdaj morajo vas zapustiti, in takrat se začne romanje v skrivališča.

Rusi so jih najbrže na celi črti pred Krakovom pošteni dobili, zato so po krakovskih strelah iskali cenejšega triumfa. Kot žrtev je padlo nekoliko kameninastih banj in klosetov. Škoda ni velika. Stanovanci so pripovedovali, da je bil ropot tako strašen, da se jim je zdelo, kot bi celo splotje letelo skupaj. »Gazeta Krakowska« pa pravi, da so prvotno mislili, da je to grom »grube Berte« (tako nazivajo dvainštridesentimetrovke), izmed katerih, kot znano, ena razsaja v okolici z velikim uspehom, o čemer vedo ruski ujetniki na dolgo in široko pripovedovati.

Cenzurirana krakovska »Gazeta Poniędzialkowa« piše (dne 7. decembra):

V okolici Krakova je bilo zadnje dni več bitk z Rusi, ki so se od juga in vzhoda valili proti mestu. Močno gromenje topov posebno 5. decembra zvečer in 6. decembra zjutraj je bilo dokaz besne bitke; 6. decembra opoldne so topovi vtihnili. V Krakov so pripeljali veliko ruskih ujetnikov, ki so veseli, da so bili ujeti, ter pripovedujejo, da je dolga vojska ruske čete že izčrpala in demoralizirala. Med ruskimi četami se zelo širi nevolja, zlasti zato, ker ruski poveljniki cele polke brezobzirno pošiljajo v gotovo smrt; zato so v vsaki bitki ruske izgube neprimerno velike. Naša ofenziva je na vzhodu in jugu od Krakova dosegla velik uspeh, zadržala rusko prodiranje, vrgla Ruse daleč nazaj, prizadela Rusom ogromne izgube ter jih zelo oslabilo. Pri tem imajo največ zaslug naše težke motorske baterije, ki so najgrozovitejše orožje v bitkah na odprtem polju, še strašnejše kakor nemški 42 cm topovi.

Ruskj naval se je torej že dvakrat razbil ob Krakovu.

Iz pripovedovanja ruskih ujetnikov je razvidno, da naše čete potiskajo Ruse proti jugovzhodu. Ujeti ruski častniki pripovedujejo, da nobena človeška sila ne more vzdržati navala naših čet.

WIELICZKA.

Berlin, 8. decembra. »Berliner Tageblatt« poroča po angleškem listu »Daily Chronicle«: Devet milj jugozahodno od Krakova, približno tri milje od fortov oddaljeno, leži mesto Wieliczka, ki stoji na fantastičnem podzemskem solnatem mestu s solnatimi kapelicami in kipi. Ruski vojaki Dimitrijeve armade si sedaj ogledujejo to mesto, med tem ko se pripravljajo na obleganje Krakova. Rusi so železnico, ki vodi proti zapadu in proti Karpatom, razrušili. Nemška armada, ki se je pri Ustrem zakopala, semtertja uprizarja napade na črto Čenstohov—Olkusz—Krakov. Poljaki so zelo vznevoljeni, ker so avstrijske vojaške oblasti postavile strojne puške in opazovalne postaje na zgodovinskih poslopih Krakova.

IZ PRZEMYSŁA.

»Gazeta Krakowska« je objavila pismo, poslano dne 26. novembra iz Przemysla. V tem pismu se med drugim pripoveduje: Proti koncu novembra je bilo okoli trdnjave mnogo bojev; a napadala je vselej naša posadka, ki Ruse vznemirja in jih potiska izpred trdnjave, da je ne morejo obstreljevati. Izpada naše posadke podpirajo naši težki topovi ter zadajajo Rusom težke izgube. Pri prvem obleganju so hoteli Rusi pod slavohepnim Ratkom Dimitrijevim z naskokom vzeti trdnjavo, kakor Bolgari Lozengrad, a so se zmotili; brezuspešno so žrtvovali okoli 100.000 mož. Sedaj se držijo druge taktike, ne poizkušajo vzeti fortov z naskokom, ampak mirno oblegajo trdnjavo. Gotovo mislijo trdnjavo izstradati, a se motijo. Trdnjava je dobro založena. Naša posadka je najbolje razpoložena in ne dvomi o zmagi. — Ruska oblegovalna armada je veliko manjša kot pri prvem obleganju; šteje okoli 100.000 mož.

SKRAJNO UGODEN PLOHAJ V PRZEMYSŁU.

Dunaj, 5. decembra. Neki član rodbine branilca trdnjave Przemysl, generala pehote Kusmaneka, obvešča, da je rodbina dobila 29. novembra dve vojnoposilni dopisnici z dne 14. in 21. novembra. Dopisnici sta bili odposlani z zrakoplovom. V trdnjavi vlada najboljšo razpoloženje. Višjemu vodstvu popolnoma zaupajo. Trdnjava je od 5. novembra zopet popolnoma obkoljena. Neka dopisnica tudi poroča, da je bil przemyslski opveljnik z brezlično brzovjavo obveščen o svojem povišanju za generala pehote.

RUSKO VOJNO KUHINJO

so vzeli včeraj naši vojaki v okolici Monekemu ruskemu polku, tako piše sobotna »Nowa Reforma«. Obenem z kuhinjo je bilo zajetih tudi šestorica kuharjev in lep črn par konj, ki je kuhinjo vozil. V umazanem kotlu je bila še neke vrste smrdeča tekočina, ki bi je pri nas niti pes ne jedel. To je imela biti juha za ruske vojake. »Šef« kuhinje, starejši ruski prostak, je paradiral v galošah, ki si jih je nateknil na ogromne vojaške čevlje.

KAKO SO PRIŠLI RUSI DRUGIČ V ČRNOVICE.

Graški listi pišejo iz Suczawe: Ko so Rusi 20. oktobra zapustili Črnowice, izgube mesta niso mogli prenesti. Trudili so se, da mesto zopet dobe. Obstreljevati so je pričeli 12. oktobra. Obstreljevanje je trajalo 5 tednov. Pred dvema tednoma so zbrali Rusi na levem bregu Pruta veliko vovakov. Črta se je raztezala od ruskoavstrijske do bukovinskogališke meje. Napade so številno slabše naše oddelki na desnem bregu reke Prut hrabro odbijali. Rusi so nato poizkusili obiti Avstrijce in jih odrezati. V sled mraza so zamrzile reke. Po boju, ki je trajal pet tednov, so zasedli v Bukovini Vaškonec in Hlinico. Polkovnik Fischer je nevarnost spoznal in se je umaknil. Da premosti Ruse, je pustil na gričih pri Črnovicah streljati iz možnarjev. Rusi so na prazne postojanke streljali. Končno, ko je bilo v Črnovicah mirno, so poslali patrulje, ki so dognale, kako da je prevrnil polkovnik Fischer Ruse. Avstrijci so se pravočasno umaknili v bukovinske gore. Ruska obkolitev se je izjalovila.

KAKO JE V LVOVU?

Na podlagi informacij neke gospe, ki je pred dobrim tednom iz Lvova skozi Rumunijo prišla na Dunaj poroča »Wiedenski Kuryer Polski« (dne 5. decembra):

Pred enim tednom je bil v Lvovu strašen mraz, do 20 stopinj Celzija pod ničlo; kurjave je malo. Neutrudni predsednik mestne uprave dr. Rutowski dobro skrbi za mesto. Bivši avstrijski državni uradnik in učitelj so v veliki bedi. Po prizadevanju Rutowskega se je ustanovilo nekoliko cenejših kuhinj za uradniške kroge in zavetišče za okoli 300 uradniških otrok. Učitelji mestnih šol so dobili del plače za pretekli mesec in obljubo, da bodo prejeli

okoli 70 odstotkov svoje plače. V mestu je okoli 10.000 bednih družin, ki živijo s podporo javne dobrodelnosti, kolikor je v sedanjih razmerah možno.

Izmed odličnejših Poljakov sta v Lvovu med drugimi ostala nadškofa Bilczewski in Teodorowicz. Vesti o smrti grofa Bobrynskega so neresnične. Mestni načelnik je sedaj nekdanji kijevski in pozneje minski policijski načelnik Skallon. Novembra je bilo v Lvovu 82 slučajev kolere.

Za rusko politiko nasproti Poljakom je značilno, da so ugrabili vse dragocenejšje poljske umetniške in znanstvene zbirke. Iz ruskih časopisov, iz izjav in ravnanja ruskih uradnikov je razvidno, da bodo Rusi v Galiciji izvrševali isto rusifikatorsko politiko kakor v Ruski Poljski. V šolah se bo vpeljal ruski jezik. Deželna avtonomija bo najbrže popolnoma odpravljena. Poljaki se tolažijo s tem, da ruska vlada v Galiciji ne bo dolgo trajala.

POGOVOR S ŠKOFOM IZ PRZEMYSLA.

Berlin, 8. decembra. »Berliner Tageblatt« poroča, da je imel nek časnikar z nadškofom iz Przemyslu, ki je došel v Rim, pogovor. Nadškof je baje rekel: »Moja iskrena želja je bila, da bi bila moja katedrala in moje mesto obvarovano pred grozotami sovražne invazije. Ali vsako upanje je prazno. Posadka v Przemyslu se bori kar najhrabreje proti številno premočnim Rusom. Posrečilo se mi je uiti iz mesta, pa še-le po dolgem potovanju skozi ruske črte.«

BOMBA IZ RUSKEGA ZRAKOPLOVA V KRAKOVU.

»Nova Reforma« piše, da je 3. decembra popoldne vrgel v Krakov ruski aviatik bombo iz velike višine, ki je padla na streho hiše št. 6 v Jasni ulici. Hiša je dvonadstropna in last g. Meiselsa. Bomba je priletela z velikim treskom, naredila veliko, skoro kvadratasto, 1 m dolgo in 1 m široko odprtino, uničila tramovje in padla v podstrežje, kjer je bilo mesto za kameninaste banje in klosete, ki jih je na drobne kosce razbila. Strova nad drugim nadstropjem pa vendar ni prebila. Šipe v prvem in drugem nadstropju so pri mnogih sobah razbite. Na pročelju hiše so nekateri okraševalni zidki odpadli. Izmed stanovalcev, od katerih so še nekateri aeroplan opazovali, kako je krožil po zraku, ni bil nihče ranjen.

KOZAKI BREZ KONJEV.

Budimpešta, 6. decembra. »Az Est« poroča iz Satoralja Ujhely: Značilno je, da je večina kozaskih jtnikov padla v naše roke brez konj. Konji niso mogli prenašati prevelikih naporov, ker ni bilo krme in nobene strehe. Konji celih stotnij so poginili. Kozake so nato pridelili pehoti. Ker pa niso vajeni marširati, so se udali.

× × ×

V OGRSKIH KARPATSKIH MESTIH.

Berlin. »Berliner Tageblatt« piše njegov poročevalec: Košice in Prešov, ki ležita v ozemlju sedanjih bojev proti vpadlim Rusom, sta stari, lepo zidani mesti. Barok in poljska renesansa, »biedermeierski« slog in moderne zgradbe stoji drug poleg drugega. Ostanki stare stavbene umetnosti dajejo tema zgornjeogrski-ma mestova, ki sta se okrepili ob nemški kulturi in jeziku, blesk veličine in lepote minulih stoletij, potezo plemenite samotnosti. Ta samotnost se danes posebno čuti, ker je veliko hiš praznih, brez prebivalcev. Avstro-ogrška armada stoji popolnoma opremljena za zimski boj v teh pokrajinah, da brani ogrske meje. Kjerkoli se sovražnik prikaže, povsod se mu upro z vsemi razpoložljivimi silami. Armada stori tu skrajnje, da zadosti naloženi nalogi, doprinaša vse mogoče žrtve, da se načrti obeh zaveznih držav harmonično in v soglasju z zahtevami vsakokratnega položaja razvijajo. Sovražnika zadrževati in ga potegniti nase, je velika naloga, ki priča o požrtvovalnosti. Jaz, ki sem bil priča tega zvestega, težkega dela, lahko govorim o tem, koliko se je tu za veliko skupno stvar trpelo in storilo.

POMIRNENJE V KOŠICAH.

Košice, 8. decembra. Župan dr. Blantar je na podlagi uradnih opročil obvestil prebivalstvo, da je minila vsaka nevarnost in da se prebivalstvo, ki je iz strahu pred ruskim vpadom pobegnilo, lahko zopet vrne. Tudi banke so pričele zopet poslovati.

IZ BOJEV V BESKIDIH IN KARPATIH.

Tešinj. Za del bojev v Karpatih je bilo odločilno, da je pravočasno prišel poročnik Kossaczki na pomoč našim četam, ki so se v Beskidih obupno borile proti ruski premoči. Poročnik Kossaczki je po 26urnem maršu takoj posegel v boj s štirimi stotnijami in z dvema gorskima topovoma. Nenaden napad je vrgel Ruse nazaj. Kossaczki sam je ujel 5 ruskih častnikov in 300 mož. Bil je takoj povišan za nadporočnika.

DRŽAVNI URADI V KOMITATU SAROS ZOPET POSLUJEJO.

Eperjes, 8. decembra. Državni uradi so v saroskem komitatu zopet pričeli delovati.

ODLIKOVAN POLK.

Budimpešta, 8. decembra. (Kor. ur.) Poročilo ogrskega korespondenčnega urada: Debrecinski 39. pešpolk, kojega imejtelj je načelnik generalnega štaba Conrad pl. Hötendorf, je v sedanjih bojih v Karpatih pri Koskoczu izvojeval nad Rusi sijajno zmago. Ob tej priliki so polku poslali brzobjavne častitke: prestolonaslednik Karel Franc Jožef, ki je svoječasno služil v tem polku kot bataljonski poveljnik, vrhovni poveljnik nadvojvoda Friderik, Conrad pl. Hötendorf, generala Borojevič in Colerus in generalni major pl. Le Beau, ki je odredil, da se brzobjavke prečitajo moštvu in sporoči, da so vojaki 39. pešpolka priborili zopet devet srebrnih hrabrostnih svetinj I. razreda in 25 II. razreda.

× × ×

CESAR VILJEM VOJAKOM NA BOJIŠČU.

Vratislava, 8. decembra. (Kor. urad.) Načelnik generalnega štaba Woirschovega armadnega oddelka objavlja v »Schlesischer Zeitung« nagovor cesarja Viljema na odposlaništvu čet, ki spadajo k Woirschovi armadi. Cesar je dejal: »Tovariši! Odposlaništvo čet, ki se vojskujejo na vzhodu, sem povabil, ker mi ni mogoče, da pozdravim vse čete spredaj v strelskih jarkih. Svojim tovarišem, ki se vojskujejo v moje cesarsko zahvalo in zahvalo domovine za vaše junaško zadržanje in vztrajnost, ki ste jo zadnje tri mesece nasproti ruski premoči dokazali. Pri nas doma se upravičeno govori, da je vsak mož junak, ki se vojskuje na vzhodu. Doletela vas je čast, da se vojskujete ramo ob ramo z armado cesarja Franca Jožefa, mojega prijatelja in ljubljenega zaveznika za pravično stvar, za svobodo, za pravico obstanka naroda in za bodoč dolgotrajen mir. Če bo tudi še dolgo trajalo, ne smemo dopustiti, da bi sovražnik miroval, in se bomo naprej vojskovali uspešno, kakor dozdej, ker nebo je na naši strani. Z božjo pomočjo si bomo izvojevali dolgotrajen mir, ker naši živci so močnejši, kakor živci naših sovražnikov. Moj cesarski prijatelj me je že večkrat opozarjal na hrabrost naših čet, ki se vojskujejo z našimi avstrijskimi brati in, kakor vidim, se je vam zahvalil z najmilostnejše vam podeljenimi odlikovanji. Če se zdaj vrnete v svoje postojanke, pozdravite prisočno svoje tovariše v mojem imenu in jim povejte, da četudi moram zopet iti na zahod, vas moje misli vedno spremljajo in da moje oči vedno nad vami počivajo, kakor da bi stal za vami. Končno dajmo duška našim bratskim čutilom s klicem: Njegovo Veličanstvo cesar Franc Jožef, hura! hura! hura!

NEMŠKI CESAR LAHNO OBOLEL.

Berlin, 8. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Cesar Viljem je moral danes nameravano zopetno odnotovanje na bojišče za nekaj dni odgoditi, ker je obolel na prehlajenju sapnika, ki povzroča tudi mrzlico. Včeraj in danes je pa mogel sprejeti poročilo načelnika ge. štaba armade o vojnem položaju.

× × ×

RUSKI GENERAL PESTIČ ŽIVI.

Bern. Ruski general Pestič, o katerem je šel glas, da je pri Tannenbergu padel skupaj z zbornim generalom Samsonovom ter so se zanj opravile številne zadržavnice, je sedaj pisal iz Königsteina na Saškem, kjer se nahaja zdrav v nemškem ujetništvu. Obenem so došla poročila, da je v

nemškem ujetništvu nadaljnjih 300 ruskih častnikov, o katerih so mislili, da so mrtvi.

NOVI POGROMI NA RUSKEM.

Zeneva, 7. decembra. (Kor. urad.) Glasom poročil iz Kišineva so se po strategični umaknitvi avstro-ogrskih armad s Poljskega in Južne Rusije vršili zopet hudi pogromi, zlasti v Podolsku, Radomsku, Grodisku in Cholmu.

Vojska s Srbijo.

Na srbskem je bila z ozirom na zavzetje Belgrada potrebna nova razvrstitev naših čet. Dovožne črte, ki segajo do Drine in proti Šabcu, so postale tako dolge, da je bilo treba za njih varstvo znatnih sil, katere bi na frontji dobro došle. Možnost, da se z ozirom na dovoz lahko zveže velik del naših balkanskih čet z železniško progo čez Zemun in Belgrad, zahteva novo delno razvrstitev armade.

Kakor poroča najnovejšje uradno poročilo, je nova razvrstitev čet v polnem teku. Olajšuje jo hitra ofenziva naših čet iz Belgrada proti jugu. Srbi so dobili znatna ojačenja, in sicer, kakor se čuje, ruska ojačenja. Poleg tega so poslali tudi svoje čete od bolgarske meje in iz Nove Srbske, kakor tudi črnohorske čete na bojno črto. S pomočjo teh svežih čet so poizkušali pričeti ofenzivo iz črte Arangjelovac—Gornji Milanovac. Naše čete so pa to preprečile.

NOVA GRUPACIJA ČET NA SRBSKEM.

Dunaj, 7. decembra. Z južnega bojišča se uradno poroča: Vsled zavzetja Belgrada potrebne operacije zahtevajo sedaj novo razvrstitev naših bojnih sil. Podrobnosti naravno še niso za javnost.

Dunaj, 8. decembra. Z južnega bojišča se uradno poroča: Nova razvrstitev se vrši po načrtu. Posamezni poziciji sovražnika, da bi jo motil, so bili odbiti. Pri tem je imel sovražnik občutne izgube.

Naša ofenziva južno od Belgrada ugodno napreduje in je bilo pri tem ujetih 14 srbskih častnikov in 400 vojakov.

BELGRAD BIL IZPRAZNJEN.

Niš. (Kor. urad.) Iz uradnega srbskega vira se poroča: Oficielni avstrijsko-ogrski (?) listi poročajo, da so Belgrad avstrijske čete zavzele v boju. To je popolnoma napačno. Belgrad so v nedeljo 29. novembra čete in oblasti zapustile. Boji v izpraznjenem mestu so se tedaj mogli vršiti le s patroljami zadnjih srbskih čet, ki so se tudi umikale. Ne gre tedaj za osvojitve Belgrada v bojih, ampak edino za vhod sovražnika. (Opomba kor. urada: Kaj drugega se sploh nikdar ni trdilo.)

KRALJ PETER NA BOJIŠČU.

Iz Kodanja se poroča: Kralj Peter je odpotoval na bojišče.

OBUPNE RAZMERE V SRBSKI ARMADI.

Budimpešta, 7. decembra. Poročevalec »Pesti Hirlapa« piše iz Sofije: Glasom iz Niša dospelih vesti so francoski in ruski instruktorji 1. t. m. pobegnili iz srbske prestolnice. Pobita prva in tretja srbska armada sta bežali proti Kragujevcu, druga se je ustavila med Čačkom in G. Milanovcem, četrta pa desno za njo. Te popolnoma demoralizirane čete poizkušajo zadnji odpor. Glavni stan je v Jagodini. Obup je silen po celi deželi. Vlada se pripravlja, da odide v Skoplje. Nedavno je dospelo 25.000 izvežbanih macedonskih čet.

GENERAL JURŠIČ-STURM VOJVODA.

Iz Niša brzobjavljajo, da je srbski prestolonaslednik Aleksander imenoval generala Juršiča - Sturma za vojvodo, kljub

temu, da je bila generalova armada poražena.

OD OBRENOVCA DO BELGRADA.

Pravi napad na Belgrad se je začel 16. novembra, ko sta začeli proti Belgradu prodirati dve naši armadi: 5. armada pod poveljstvom generala Franka od Obrenovca sem in detaširani armadni zbor podmaršala Krausa od savske strani.

Prodiranje naše pehote od Obrenovca proti Belgradu je bila silno težka naloga. Brez ozira na to, da je neprestano snežilo in da so bila vsa pota ledena, se je morala vsaka ped zemlje osvojiti z bajonetom. Srbi so bili za izvrstnimi kritji ter so se umaknili šele pred silovitimi bajonetnimi napadi naših nepopisno hrabrih čet. Posebno ljuti in krvavi so bili boji pri Pečanih, Buznju, Resniku, Željezniku in Rakovici. Pri Banji so morale naše čete z naskokom vzeti pet drug nad drugim ležečih strelskih jarkov, predno so mogle dalje. Srbi so se izkazali v teh bojih kot hraber nasprotnik, čegar vojnih izkušenj v balkanskih vojnah se ne sme podcenjevati. Vendar niso mogli nikjer ustaviti naših čet ter so se morali korak za korakom umikati. V nedeljo se je začel odločilni boj. Naša pehota je dobila ojačenja. Srbska artiljerija je bila že utihnila. Naše artiljerijske postojanke so se pomaknile naprej, tako da je bilo celo belgrajsko okrožje pod našim topovskim ognjem. Naši piloti, ki so pridno poizvedovali nad Belgradom, so takrat poročali, da vlada v Belgradu splošna panika in da prebivalstvo beži deloma v Kragujevac, deloma v Požarevac. Ta dan so naše čete dosegle Avalo, ki leži 9 km od Belgrada in 5 km od Topčidera. Tu so se Srbi posebno ljuto in obupno upirali. Tudi tu so imeli Srbi pet vrst strelskih jarkov drug vrh drugega, ki so se morali vsi z naskokom vzeti. V Topčideru je bila napravljena zadnja srbska obrambna postojanka. Topčider je nudil žalostno lice. Granate so izkopalje v zemljo globoke jame, povsod se vidijo sledi krvavega boja. Topčider so vzeli naši popoldne z naskokom.

Sedaj je bil tudi Belgrad zrel za juriš. V torek popoldne so naše čete zasedle zunanje dele mesta. Pot je vodila tu preko njiv strmo navzgor. Prodiranje je zopet krila naša artiljerija, ki je bila nameščena onostran Save. Vhod se je vršil v sredo jutraj ob jutranjem svitu. Na kalimegdanski trdnjavi je ob 8. uri 45 minut zjutraj izginila srbska trobojnica in na njenem mestu je zavihrala avstro-ogrška vojna zastava, ki so jo čete radostno pozdravile. Na belgrajskih cestah so posamezne hiše okrašene s hrvatskimi zastavami, ki so jih bili naši vojaki prinesli s seboj. V Belgradu vlada sedaj izredno živahno vojaško življenje. Tu so nameščene sedaj najrazličnejše naše čete in več višjih poveljstev ima tu svoj sedež. Civilistom je prihod v mesto še prepovedan.

TRETJA ČRNOGORSKA ARMADA PADLA NA BOJIŠČU.

London, 8. decembra. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča iz Petrograda: Črnohorski kralj Nikolaj je brzobjavil listu »Börsenzeitung«, da je zdaj padla na bojišče tudi tretja črnohorska armada. Kljub temu nameravajo Črnogorci še naprej deželo braniti in napadati sovražnikovo deželo. Kralj pristavlja, da so sredstva njegove dežele izčrpana in da bi bila Črnogora zelo hvaležna za pomoč v denarju in v blagu.

SRBIJA PONUJA BOLGARIJI OZEM-LJE DO VARDARJA.

»Tanin« poroča, da je po srbskem porazu angleški poslanik v Sofiji v imenu trojnega sporazuma bolgarski vladi oficijelno izjavil: Srbija je pripravljena odstopiti Bolgariji Macedonijo do Vardarja. List sodi, da bo Bolgarija ponudbo odklonila. Grki so bili s tem korakom zelo nezadovoljni, ker se boje, da bi jih Bolgari v slučaju, da to ponudbo sprejmejo, od vseh strani obkoljevali.

BOLGARIJA POSEŽE V VOJSKO?

»Corriere della Sera« trdi, da je sklenjena stvar, da poseže Bolgarija v vojsko, in sicer na strani Nemčije, Avstrije in Turčije.

Velika avstralska bojna ladja potopljena?

Milan. Mornariški strokovnjak lista »Corriere della Sera«, Pausario, izvaja: Ze dalje časa ne vé avstralska vlada ničesar o svoji veliki oklopnji križarici »Avstralia«. Boje se, da je ladja na odprtem morju po-

Zgoraj: Pogled na Belgrad. — 1. Kraljeva palača. — 2. Poslonje srbske skuščine. — 3. General Frank.

stala žrtev eksplozije. »Avstralia« je bila spuščena v morje 1. 1911. Vsebuje 19.100 ton in vozi s hitrostjo 25 morskih milj. Oborožena je z 8 30,5 cm in 16 10,2 cm topovi.)

Boji na zahodu.

Berolin, 8. decembra. Veliki glavni stan poroča: Na flanderski bojni črti napravljajo vsled zadnjega deževja zmehčana tla premikanjem čet velike težave.

Severno od mesta Arras smo nekoliko napredovali.

Vojni lazaret v Lille je včeraj zgorel. Najbrže je kdo zažgal. Človeških žrtev ni bilo.

Trditev Francozov, da so napredovali v Argonskem gozdu, ne odgovarja dejstvu. Že del časa ni bilo tam nobene francoskega napada. Nasprotno pridobivamo mi počasi, a neprestano tla.

Pri Malancourtu vzhodno od Narenta smo včeraj vzeli neko francosko opiralnico. Pri tem je večji del posadke padel. Ostanek, nekaj častnikov in okoli 150 mož, smo ujeli.

Francoski napad na naše postojanke severno od mesta Nancya je bil včeraj obidit.

Najvišje armadno vodstvo.

Nova velika bitka.

Pri Ypernu se vrši nova velika bitka.

Borenje ob Yseri.

»Tijd« poroča iz Genta: Nemci so se ob Yseri umaknili 200 m do 2 km nazaj, a zavzeli so povsod še močnejše postojanke. Umaknili so se iz zdravstvenih razlogov, ker vpliva močvirje ob reki neugodno na zdravje vojakov.

Ostende gorl.

Londonski listi poročajo: Ostende gorl. Dozdaj ni znano, če je mesto pričelo goreti vsled obstreljevanja ali če je bilo zažgano.

Francosko uradno poročilo z dne 6. decembra.

Genl. Francoski generalni štab poroča dne 6. decembra: V Belgiji so operacije kakor po navadi. Na ostali fronti se ni zgodilo nič posebnega.

Francozi utrjujejo svoje postojanke.

Haag. Francozi in Angleži postavljajo na fronti ob Yseri močne utrdbe in okope. Prva utrjena črta je: Dünkirchen, fort Bergues, Wormhoudt, Cassel, Hazebrouk, Merville. Paralelno s to gre črta: Calais, St. Omer, St. Pol.

Te utrdbe delajo deloma vojni ujetniki, ki tudi ceste popravljajo za transport topov in municije. Zlasti popravljajo cesto Boulogne, Calais, Dünkirchen.

Angleški polagalec min uničen.

Peterburg. »Rossija Vedomosti« poroča iz Londona, da je polagalec min »Mary« zadel na nemško mino pri Lowestoft in se potopil.

Boji na severni francoski fronti.

Milan. »Stampa« poroča iz Pariza: Nemci so severozahodno in južno od La Bassee izrabili velike premočkopne jame, da so svojo četo utrdili in topove postavili. Lille je popolnoma odrezan.

Zivahen boj se razvija pri mestu Elverdinghe, 6 km severozahodno od Yperna. Po daljšem odmoru so Nemci vnovič bombardirali Ramscapelle in Peroyse. Patrulje zaveznikov so naleteli v bližini Westende na nemške čete, ki utegnejo tu zaveznike napasti.

»Aftenpost« iz Kristianije poroča: Zadnje dni se položaj na fronti ni spremenil. Nemci razvijajo svoje operacije najbolj pri mestih Arras in Lille, kjer utegnejo svoj napad osredotočiti. V mestu Lille je obstreljevanje povzročilo več požarov. Položaj v mestu je baje obupen, ker je vodovod razdrt. Bethune obstreljujejo s 30 topovi.

Belfort je nepremagljiv.

Iz Genfa se poroča: Poročevalec »Tempa«, ki je obiskal Belfort piše: Pod vodstvom odločnega guvernerja je vojaški genij tu storil prave čudeže. Obrambne trdnjave se raztezajo daleč proti Nemčiji za najoddaljenejšimi fortii. Ni obrambne postojanke, ki bi se bila porabila, ni straže, ki bi ne bila zavarovana in zvezana s skrbno skopanimi skritimi utrjenimi jarki. Ozemlje pred trdnjavo ni zavarovano zgolj z žičnimi ograjami in z drugimi preprekami, marveč se lahko tudi umetno poplavi. Oblegati bi moralo trdnjavo pet armadnih zborov. Obramba sega popolnoma do nemške meje.

Obleganje Verduna.

London. »Daily Mail« piše, da stoji pred Verdunom 250.000 Nemcev.

»Daily Chronicle« poroča: Verdun še zdaj ni popolnoma oblegan. Nemški artiljerijski ogenj je oddaljen še 20 milj od trdnjave. Francoska armada se še vedno

prosto giba. Na francoski vzhodni meji ne grozi nobena nevarnost več.

Francozi vpoklicali letnik 1916 pod orožje.

Pariz, 6. decembra. Vlada je pozvala pod orožje poleg letnika 1915 tudi letnik 1916. V službo vstopijo vpoklicanci sredi februarja. Francoski vladni krogi sodijo, da se vojska še zavleče. Novačenja se sedaj vrše brez zdravniške preiskave.

Branitelju Lütticha odrezali nogo.

Amsterdam, 7. decembra. »Telegraph« poroča iz Bruselja, da so generalu Lemanu, ki je sedaj interniran na gradu v Magdeburgu, morali nedavno amputirati desno nogo.

× × ×

BELGIJSKA ARMADA ŠTEJE ŠE 160.000 MOŽ.

Oficielno se popravlja v Bordeauxu zadnji armadni buljetin glede na belgijsko armado, ki šteje zdaj 6 pehotnih in dve kavalerijski diviziji ter 6 baterij, skupno torej 160.000 mož.

TEŽAVE ANGLEŽEV PRI VEZBANJU NOVE ARMADNE.

Kodanj, 7. decembra. (Kor. urad.) Vojaški sotrudnik lista »Berlinske Tidende« piše: Lord Kitchener je naletel pri izvežbanju nove armade za zaveznike na ogromne težave. Dočim Nemčija svoje mlado moštvo skladiči za določen dan, je na Angleškem vojaška služba pridobiten posel, ki nudi visoke mezde in znatne pokojnine svojem padlih vojakov in ranjenecem. Primanjuje častnikov in podčastnikov. Tudi je težko vojake privaditi na strogi vojaški red.

Turčija v vojski.

Carigrad, 8. decembra. (Kor. urad.) Nečak šejka Senusov in šejk Bešir-el-Senusi sta imela danes razgovor s šejkom Ul Islam in ministrom za notranje zadeve.

Carigrad, 8. decembra. Turški glavni stan poroča: V okolici Adžara so se vršili novi za Turke uspešni spopadi, pri čemur so Turki zaplenili Rusom en top in množico bomb, orožja in municije. Rusi so vporabljali proti Turkom dum-dum krogle. Ruski napadi vzhodno od jezera Van na turški meji so bili brezuspešni, nasprotno so pa turške čete, ki so prodrle iz Revandusa, zavzele Saučbulak, važno rusko postojanko 70 km od turške meje v Aserbejdšanu.

TURKI NAPREDUJEJO V PERZIJU.

Carigrad, 7. decembra. (Kor. urad.) Glavni stan poroča, da so Turki zasedli perzijsko mesto Savtahbolak.

ODLIKOVANJE TURŠKIH PRINCEV.

Cesar Viljem je podelil turškim princem Osman Fuad Efendiju, Abdur Rahim Efendiju in Abdul Halim Efendiju red rdečega orla prvega razreda.

GOLZ PAŠA.

Carigrad, 8. decembra. (Kor. ur.) Stotnik Nuri - bej je imenovan za pobočnika Golz paše, za pkaterega je pripravljen poseben oddelek v sultanovi palači dolmabagda.

Sv. Oče za premirje o Božiču.

Rim, 9. decembra. Papež Benedikt XV. je prosil vojujoče se države, naj za Božič sklenejo entedensko premirje.

Rumunija noče pomagati Srbiji.

Bukarešt, 9. decembra. Ministrski predsednik Bratianu je odklonil predloge tripetente, po katerih bi se naj Rumunija vmešavala na Balkanu v korist Srbije.

Zlomljena ruska ofenziva.

»Kölnische Zeitung« piše, da je bila ruska ofenziva zlomljena v korenini, za kar se je zahvaliti krepkemu sunku Hindenburgove ofenzive od strani.

Razna poročila.

ZASEDANJE AMERISKEGA KONGRESA.

London, 9. decembra. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Washingtona: Kažejo se znaki, da bo zborovanje kongresa izredno važno, ker se pričakuje silen napad na angleško zahrbtno politiko. Tudi namerava predsednik Wilson predlagati zakon, ki pooblašča ameriško vlado, da lahko kupi nemške trgovske ladje, ki so vkrcane pred New Yorkom. Pričakujejo ostrih debat, ker se načrt označuje kot nezdrav.

PORTUGALSKA MINISTRSKA KRIZA.

London, 8. decembra. (Kor. urad.) »Times« poročajo iz Londona: Predsednik Arriaga je sprejel odstop mini-

strstva. Upajo, da sestavijo do bodoče srede, ko bo zboroval kongres, novo vlado.

NOVE ANGLEŠKE BOJNE LADJE.

London, 7. decembra. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča: V decemberskem seznamu brodivja se nahajajo med novimi ladjami lahki križarki »Cambrian« in »Wallarco«, oklopna križarka »Imperieuse« in več torpednih čolnov. Praporna ladja neke flotile je dobila ime »Botha«. Oklopje za novo oklopnico »Royal Oak« je dogotovljeno in se ladja kmalu uvrsti v službo.

NEMCI POTOPILI ANGLEŠKI PARNIK »SARCAS«.

London, 8. decembra. (Kor. ur.) Reuter poroča iz San Diago: Pristaniška oblast v Papudu pri Valparaisu poroča, da je pomožna križarka »Prinz Eitel« izkrcala moštvo angleškega parnika »Sarcas«, ki ga je pri Corralu potopila.

PERZIJA NEUTRALNA.

Perzijski šah je v zbornici v prestolnem govoru izjavil, da hoče ostati strogo nevtralen.

NIZOZEMSKA VPOKLIČE REZERVISTE.

Nizozemska vlada je sklenila, da vpo-kliče pod orožje vse rezerviste do 40. leta. Armada bi štela 300.000 mož.

DEWET V PRETORIJI.

Reuterjev urad poroča: Ujetege voditelja burskih vstašev Deweta so pripeljali v Pretorijo. Kadil je mirno svojo pipo, na njegovem obrazu je bila brati velika utrujenost in skrb. Polkovnik Swemmer, ki ga je spremljal, je izjavil, da se je Dewet udal mirno in moško v svojo usodo.

RUSIJA ZAHTEVA OTOKE »SPITZBERGE«.

»Novo Vreme« zahteva, naj Rusija takoj anektira otoke »Spitzberge«. Švede je to zelo neprijetno zadelo, češ da so otoki mednarodna last.

PONESREČENO POSLANSTVO GENERALA VLADISLAVOVA.

»Budapester Korrespondenz« poroča iz Bukarešta: V Turnseverin je dospel ruski general Peter Vladislavov s celim svojim štabom. Ruski car je bil generala Vladislavova poslal v Srbijo, da bi podpiral srbski generalni štab, toda prišlo je do takih nesporazumljenj med njim in srbskim armadnim vodstvom, da je general zapustil Srbijo, predno je dovršil svojo nalogo.

TUJI POSLANIKI OSTALI V NIŠU.

Srbski brzojavni urad izjavlja, da ostanejo tuji poslaniki v Nišu.

Novo srbsko ministristvo.

Niš, 8. decembra. (Uradno.) Novo ministristvo, v katerem so zastopane vse stranke, izvzemši liberalce, je tako-le sestavljeno: Predsedstvo in zunanje zadeve Pašič, finance Paču, notranje zadeve Jovanovič, pravosodstvo Đuričič (vsi štirje staroradikalci), javna dela Drasković, pouk Davodivič (oba neodvisna radikalca), poljedelstvo in trgovino Vojeslav Marinković (naprednjak), vojaštvo topničarski polkovnik Bojović. Ker biva ta sedaj v inozemstvu, bo začasno vodil posle vojnega ministristva ministrski predsednik Pašič.

Japonski pres'olni govor.

London, 8. decembra. (Kor. ur.) Reuter poroča 7. t. m.: Mikado je ob otvoritvi parlamenta prečital prestolni govor, ki izvaja: Srečen sem, da morem javiti vedno naraščajočo pristrčno prijateljstvo države z zveznimi državami. Zveza z Veliko Britanijo in sporazum s Francijo in z Rusijo je sedanji kritični položaj ojačil s trdnjšimi vezmi prijateljstva. Na Orientu se polagoma obnavlja mir. Velika vojska pa še ni končana. Zanašam se na lojalnost in na hrabrost svojih podanikov in želim, da se namera kolikor mogoče kmalu doseže.

Dnevne novice.

+ S. K. S. Z. za dalmatinske begunce! Nujno prosimo, naj odbori naših društev poskrbe, da se povsod, kjer bivajo dalmatinski begunci poizve, kaj imajo tirjati od države (n. pr. za konje, vožnjo, ali drugo delo, zlasti pa na podporah za mobiliziranje) in naj to čim najprej sporoče S. K. S. Z. v Ljubljani, ki bo zanje potlej na pristojnem mestu posredovala.

+ Odlična pohvala naših domačih vojakov. Povodom Najvišjega odlikovanja poveljnika 3. zboru in poveljujočega generala v Gradcu, Njega ekscelence generala infanterije Colerus pl. Geldern je Njega ekscelence gospod deželni predsednik istemu pismeno čestital. Kot odgovor na to čestitko je prejel Njega ekscelence naslednjo zahvalo: Vaša ekscelence! Veleposlovani gospod deželni predsednik! Prosim, blagovolite sprejeti mojo najtoplejšo zahvalo za Vaše ljubeznjive čestitke. Moji ljubi rojaki, Kranjci, se krasno bore; ostali sq v vsakem oziru zvesti starim tradicijam.

Častno je in veselo s takimi železnimi borci iti proti sovražniku. Z izrazom najodličnejšega spoštovanja Vaši ekscelenci udani Colerus, g. inf.

+ Dunajska nadškofija posvečena najsvetejšemu srcu Jezusovem v navzočnosti našega cesarja. Z Dunaja poročajo 8. t. m. Kardinal nadškof dr. Piffl je daroval danes v navzočnosti cesarja Franc Jožefa in na Dunaju bivajočih članov vladarske hiše v schönbrunski grajski kapeli povodom posvetitve dunajske nadškofije najsvetejšemu srcu Jezusovem tiho sveto mašo.

+ Bivši kranjski deželni predsednik Viktor baron Hein umrl. Z Dunaja prihaja 8. t. m. poročilo, da je ondi umrl sekcijski šef v pokoju, bivši kranjski deželni predsednik Viktor baron Hein. Dosegel je starost 65 let. Naj v miru počival.

+ Skladatelj pater Hartmann umrl. V nedeljo popoldne je v monakovskem samostanu umrl tudi pri nas dobro znani slovit skladatelj pater Hartmann, star 51 let. Od l. 1905. je stalno bival kot gost v gori navedenem samostanu.

+ Hrvaška zastava na srbski kraljevi palači v Belgradu. »Slovenčev« poročilo, da se s kraljeve palače v Belgradu vije tudi hrvaška trobojnica, se potrjuje. Iz srbske zastave jo je na povelje našega poveljnika v kraljevem dvoru orožniškega stotnika gosp. Stenzla prikrojila Hrvatica gđc. E. Hartman iz Zemuña. Maturant pravaš Franjo Katinčič je hrvaško zastavo prinesel pred kraljev dvorec, nakar je stotnik Stenzel dal patroljo, s katero so Hrvatje šli v dvorec in izobesili poleg cesarske in mažarske hrvaško zastavo.

+ Osebnice s pošte. Leopold Markel, c. kr. poštni praktikant, službujoč pri poštmem in brzojavnem uradu v Ljubljani 1, je imenovan za c. kr. poštnega asistenta.

+ Škofje, tajni svetniki. Cesarski tajni svetniki so postali sledeči škofje: škof Ljudevit Balas pl. Sipek v Roszynu, nadškof dr. Leopold Arpad Varady v Koložu in nadškof dr. Anton Bauer v Zagrebu.

+ Kdor želi poslati našim domačim vojakom na bojnem polju toplo obleko (sviter, čepico, rokavice, nogavice, zapestnike), tobaka, cigaret, cigar, užigalice, pip, cigaretne papirja, čokolade, prepečenca, čaja, sladkorja, ruma, naj pošlje paket dobro zavit z natančnim naslovom na paketu, in sicer za vojake 27. črnovojniškega polka najkasneje do 8. decembra v deželni dvorec v Ljubljano, za vojake 17. pešpolka najkasneje do 12. decembra v deželni dvorec v Ljubljano, za 3. in 4. stotnijo 29. črnovojniškega bataljona pa do 13. decembra tudi v deželni dvorec v Ljubljano. — Pošiljatve se bodo v dvorcu uredile in skupno odposlale. Preko zgoraj določenih dni se ničesar več ne more sprejemati. — Danes dopoldne je došlo še naknadno dovoljenje, da se sme za vojake 27. domobranskega pešpolka poslati zavitke zadnji čas do prihodnje sobote 12. t. m. dopoldne.

— Službeni prejemki iz Galicije pobelega učiteljstva. C. kr. deželni šolski svet za Galicijo je plače učiteljstva podrejenih šol, ki je sedaj na vse strani raztreseno z malimi izjemami za čas do konca novembra 1914 nakazal. Ako se to v enem ali drugem slučaju ni zgodilo in vzrok temu pri sedanjih razmerah neizogibne pomote pri napovedi bivališča, spremembe stanovanj in motenje obratovanja pri posameznih poštinih uradih. Sedaj se bo začelo z nakazovanjem učiteljskih plač na nadaljni čas in sicer se smejo s privoljenjem gališkega odbora že sedaj nakazati plače za december 1914 in januar 1915. K c. kr. deželnemu šolskemu svetu za Galicijo že prihaja mnogo tozadevnih vlog in prijav, iz česar se sklepa, da ni potreba učiteljstva posebej pozvati, da naj svoje zahtevne prijavi. Kljub temu se vsi, ki imajo pravico do učiteljske plače, opozarjajo, da za oktober oziroma november napovedani naslovi za nakazanje plače za prihodnje mesece ne zadostujejo. Skušnja je namreč pokazala, da pretežna večina učiteljstva po večkrat bivališče in stanovanje spremeni, vsled česar prej napovedani naslov ni več pravi. Vsled tega se vsi učitelji in učiteljice, ki bivajo izven okoliš pristojne davkarije, pozivljejo, da svoje zahtevne glede plače za december 1914 (učitelji ljudskih šol tudi za januar 1915), v kolikor se to še ni zgodilo oziroma se dotičnik v zadevi še ni obrnil na najbližji domači ali zunanji urad, pismeno z natančno in dobro čitljivo napovedjo stanovanja prijavijo c. kr. gališkemu deželnemu šolskemu svetu. Nasprotno pa naj, se opusti neumestno vlaganje večih prošenj druga tik za drugo, izvzemši pri spremembi stanovanja. Tako postopanje provzroča namreč le zmote in zamude pri uradnih ukrepih, mesto da bi, kakor se menda misli, izplačilo plače pospešilo. Priporočila se tudi, da naj v slučaju spremembe stanovanja dotičnik poskrbi, da se mu bodo poštna nakaznice pod novim naslovom brez zaprek dostavljale, ker se na ta način večkrat zakasnenje prepreči.

— Umrl je kardinal Francois Virgile Dubillard, nadškof v Chambergu.

+ **Novo sodnijsko poslopje v Trstu.** Notranje ministrstvo je odločilo, naj se dela za novo sodnijsko palačo v Trstu razpiše, da se tako preskrbi nekaj dela podjetnikom v južnih pokrajinah. Dela so bila te dni razpisana v »Grazer Tagblattu«. Ofertna obravnava je v sredo v Trstu.

— **Urednik lista »Narodni Listy« zaprt?** »Berliner Tageblatt« poroča iz Prage: »Narodni Listy« so bili ustavljeni, ker so bili večkrat posvarjeni in so kljub temu neprenehoma cenzuro prekoračili. Odgovornega urednika so zaprli.

— **Vojno odlikovanje.** Na južnem bojišču je bil odlikovan za hrabrost pred sovražnikom z vojaškim zaslužnim križcem z vojno dekoracijo brat iamskega oskrbnika v Postojni, stotnik Wilibald Perko.

— **Pohvalo za hrabrost** je dobil poročnik v rezervi Franc Tomšapl. S avskidol.

— **Gorka obleka za naše vojake.** Z Dunaja, 7. decembra: Vojni poročevalski stan je ravnokar razširil naznanilo, ki je namenjeno in pripravno, da prebivalstvo pomiri glede skrbi za gorko obleko našim vojakom na bojiščih. Posamezni klici po gorki obleki, ki so prihajali oktobra meseca od naših čet na Ruskem Poljskem in v Galiciji v domovino, so toliko bolj živo zadevali in boleli, ker je bilo skoraj nemožno, da bi posamezne družine v tem oziru pomagale. Zelo pomirljivo mora torej vplivati, da je vojna uprava sedaj pričela javnost obveščati o svoji veliki akciji, ki jo je započela že od avgusta meseca in ki gre za tem, da bi vsak vojak na bojišču bil preskrbljen za zimo z gorko obleko. Žalibog pa mora to poročilo istodobno priznavati, da vsled premikanja čet in vsled prometnih ovir nekatere teh pošiljatev niso mogle pravočasno dospeti na kraj svoje namembe, posamezne pa še morda sedaj, v decembru, niso tam, kjer bi že davno morale biti. Da bi se prebivalstvo popolnoma pomirilo in prepričalo, da je vojna uprava storila vse, kar je mogla, bi torej bilo želeli, če bi se ogromna naloga, ki jo je vojna uprava izvršila, pojasnila s številkami, kakor je to nedavno storilo francosko vojno ministrstvo, ki je natančno objavilo, koliko komadov zimskih predmetov je odpravilo severni armadi — vsake vrste nad en milijon komadov. — Temu zgledu naj bi avstrijska vojna uprava čimprej sledila, kajti par številke več pove, kakor pa kopa besed. To bi želeli zlasti statistiki.

— **Profesor dr. vit. pl. Zulawski umrl.** Iz Krakova poročajo: Včeraj je umrl tukaj znani vseučiliški profesor in primarij v deželni bolnišnici dr. Karol Szeliger vitez pl. Zulawski.

— **V seznamu izgub št. 74** se med drugimi nahajajo tudi sledeči: Poročnik Blođink Martin, 27. črnov. dom. p., ranjen; kadet Majcen Stanko, 27. pp., ranjen; praporščak Naglič Alojzij, 27. pp., ranjen; asistentni zdravnik dr. Navara Ulrik, 27. pp., ujet; poročnik Potočnik Rudolf, 27. črnov. pp., iz Logatca, ranjen; kadet Vidic Otmar, 27. pp., ranjen.

Krakovsko gledišče je bilo v četrtek otvorjeno s Kadelburgovo farso »Temen madež«. Gledišče je bila razprodano do poslednjega mesta.

— **V ruskem ujetništvu** se nahaja tudi g. Ivan Potrato, katerega so Rusi dne 23. novembra ujeli z nekaterimi drugimi vojaki.

— **Za poročnika bosanskega** pešpolka št. 4 je imenovan dr. Alojzij Juvan.

— **V Kninu** je razpuščen občinski odbor in se je uprava izročila gerentu, vladnemu komisarju.

— **Gradčani le dobe vojne zemlje.** Graški peki so izjavili, da ne morejo izvesti sklepa zadruge o peki vojnih zemelj. Znani ministrski odredbi izdani povodom določila najvišjih cen žita in moki, se bodo prodajale te tri vrste moke in sicer fina moka, moka za kuho in moka za peko kruha. Moka za kuho in za peko kruha se mora že v mlino zmešati z ječmenovo ali s koruzno moko, ta zmes je pa čisto enaka tisti, ki so jo nameravali uvesti za testo zemelj. Vojno zemljo uvedejo v Gradcu za vse vrste zemelj izvzemši »kifeljčkov«. Vojška je vojska. Gradčani in Ljubljancani se bomo morali privaditi vojnih zemelj.

— **Štabni kurat** na južnem bojišču je postal g. dr. Anton Jehart.

— **Še vedno spi.** V vojaško bolnico v Mariboru (v gimnazijsko poslopje) je prišel iz severnega bojišča češki ranjenec, ki spi sedaj neprenehoma že dvanajst dni. Le v toliko ga vzbudijo, da mu dajo malo jesti in piti. Prebolel je med tem tudi pljučno vnetje. Med zdravnikih vzbuja ta slučaj izredno zanimanje.

— **Umrl je v petek, dne 4. decembra** Peter Mejač, krojač v Stolni ulici v Mariboru, star 75 let. Rajni je bil rodom iz Kranjskega.

— **Kolera.** Dunaj, 7. decembra. (Kor. urad.) Zdravstveni oddelek notranjega ministrstva poroča: Dne 7. decembra se je bakteriološko dočnal po en slučaj azijske

kolere v Celju in Vurberku (okraj Ptuj) ter v Grimstalu (okraj Prerova) in v Sternbergu (Moravsko), trije slučaji pa v Opavi. Razen obolenj v Celju in Grimstalu gre za osebe, ki so dospеле s severnega bojišča. V Krakovu je obolel na kolero en vojak.

Ljubljanske novice.

Ij **Za božičnico ranjencem v ljubljanskih bolnišnicah.** Božič se bliža. Ranjenci, ki leže v ljubljanskih bolnišnicah daleč od svojih domov, naj v božičnih praznikih zopet čutijo, da so nam ljubi gostje, napravimo jim z gostoljubnostjo prijetne ure, da se bodo čutili kot doma. Zato se obračamo do vseh plemenitih src v Ljubljani. Vsak naj prispeva za božičnico po svoji moči. Darove v ta namen hvaležno sprejema naše uredništvo. Kakor čujemo, bo v ta namen prihodnje nedeljo po službah božjih po vseh ljubljanskih župnih cerkvah darovanje v ta namen. Častna dolžnost vsakega bodi prispevati kolikor mogoče za božičnico ranjencem, ki so se borili za čast in varnost naše domovine!

Ij **Zahvala in prošnja.** Vsem blagim dobrotnikom, ki so blagohotno darovali obleko za poljske begunce, bodi izrečena tem potom najpriserčnejša zahvala. Ponavljamo pa ob tej priliki svojo prošnjo. Beda med poljskimi begunci je še velika. Kdor more še darovati za poljske begunce kaj tople obleke, naj to hitro storl. Obleko sprejema vrtar v deželnem dvorcu.

Ij **Novi poveljnik 27. pešpolka.** Zadnje čase je poveljeval 27. pešpolku polkovnik Julij Lustig pl. Preatfeld, ki je pa prevzel poveljstvo neke brigade. Polku zdaj poveljuje podpolkovnik Jurij Schneider.

Ij **Odlikovanje radi hrabrega zadržanja pred sovražnikom.** Četovodji Engelbertu Auer, 14. vojne stotnije, pešpolka št. 7 (celovski pešpolk), je 7. t. m. štacijski poveljnik gospod c. in kr. podpolkovnik Moric Molisch v navzočnosti gospodov častnikov po slovesnem nagovoru pripel podeljeno mu z la to hrabrostno svetinjo. Četovodja Auer je bil odlikovan zaradi skrajno hrabrega postopanja s svojim vojem v nekem večjem boju pri Grodeku, kjer se mu je posrečilo, da je z energičnim nastopom zasedel važno točko. Žal, da je bil med tem prodiranjem nevarno ranjen po kosu granate. Odlikovancu je gospod štacijski poveljnik prisrčno čestital, kakor tudi navzoči gospodje častniki. Ginjen se je zahvaljeval odlikovanec za podeljeno čast; s svojim junaškim činom je izpolnil le svojo vojaško dolžnost nasproti svojemu ljubljensmu, sivolasemu cesarju in domovini.

Ij **Na severnem bojišču padel.** Kakor nam poroča prijatelj našega lista, je padel na severnem bojišču Jožef Štrus, vojak 17. pešpolka, bivši poštni uslužbenec pri glavni ljubljanski pošti. Ženo, ki je bila o smrti moževi uradno obveščena, je to naznanilo strašno zadelo, zakaj živela je z njim v zakonu samo — štiri dni. Rajni je moral namreč že četrty dan po poroki ostaviti mlado ženo in oditi za dom med bojni grom.

Ij **Vojak umrl na kolodvoru.** Pri transportu ranjencev in bolnikov vojakov, ki je došel v Ljubljano včeraj ponoči, je takoj po dohodu vlaka na južnem kolodvoru umrl vojak 27. domobranskega pešpolka Martin Perlot, doma iz Kanala. Imel je tifus.

— **Kap je zadel** v ponedeljek popoldne 45letno delavko v tobačni tovarni Nežo Selanovo z Glinc. Bila je takoj mrtva. Mož pokojnice je pri vojakih, doma pa sta ostala dva nepreskrbljena otroka.

Ij **Umrli so v Ljubljani:** Martin Hrnčič, bolniški strežaj, 24 let. — Anton Juvan, izvošček in hišni posestnik, 46 let. — Marija Vidmar, služkinja, 48 let. — Antonija Dimnik, delavčeva vdova, 80 let. — Martin Berlot, domobranec.

Ij **Zahvala.** V imenu človekoljubja, kakor v imenu bolnikov ter garnizijske bolnice in njenih podružnic izrekam p. n. damam, ki so se upostavile v službo zasilne nadomestne bolnice in one v nemški državni gimnaziji v Ljubljani, podpirajoč imenovana zavoda s svetom, dejanji in sredstvi, najtoplejšo zahvalo. Radi pomanjkanja prostora se posameznih pn. dam ne navaja imenoma, kar naj se blagohotno oprostiti blagovolji. Ljubljana, dne 6. decembra 1914. C. in kr. višji štabni zdravnik Dr. Geduldiger.

Trgovskega pomočnika

prvo moč špecerijske stroke, treznega in dobro verziranega, sprojme takoj ali z novim letom pod ugodnimi pogoji tvrdka J. Kušlan, trgovina špecerije in deželnih pridelkov, Kranj (Gorenjsko). 3333

Knjigovodja

34 let star, vojaščine prost, zmožen slovenskega, hrvaškega, nemškega in italijanskega jezika, želi s 1. januarjem 1915 mesto premeniti. — Ponudbe pod A. P. 3336 na upravo »Slovenca«. 3336

Gostilna ,pri Bobenčku' na Sv. Petra cesti priporoča vsak dan svežo polenovko

Franco Cvilak

bellinca voska, obrt medu in voščenin

Slov. Bistrica, Štajersko

priporoča vsem duhovnikom in celemu slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo 3335

voščenih sveč, svitkov, stearinskih cerkv. sveč

v vsaki velikosti in po najnižjih cenah.

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom in znancem prežalostno vest, da je naš ljubljeni sin, oziroma brat, gospod

IVAN REJC

četovodja domobranskega pešpolka št. 27

po mučni bolezni, dobljeni na severnem bojišču, v rezervni bolnici v Losonczenu na Ogrskem, previden s svetotajstvi za umirajoče, dne 5. decembra mirno preminul.

Bodi mu blag spomin!

IDRIJA, dne 7. decembra 1914.

Žaluoja rodbina Rejc.

3338

Marija Uffenheimer roj. Kotnik naznanja v svojem, v imenu svoje svakinje Eleonore Uffenheimer ter rodbin Vinko Majdič, Ludomir vitez Zadurovec in vseh sorodnikov, da je njen iskreno ljubljeni soprog, brat, svak, stric in bratranec, gospod

Henrik Uffenheimer

c. kr. major, imejitelj zaslužnega križca z vojno dekoracijo, vojaške zaslužne kolajne itd., itd.

kot poveljnik 83. pešpolka dne 19. novembra na severnem bojišču pri Suleszovi padel junaške smrti.

Sv. maša zadušnica sa daruje 9. decembra ob pol 9. uri v Lechcerkvi v Gradcu.

Gradec, dne 8. decembra 1914.

3332

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10

Specialna trgovina za pletenine in trikotažo.

395

Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, sviterji, telovniki, triko-jopice, srajce, in spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena itd.

Odeje iz velblodje dlake. Tetra perilo. Spalne vreče.

Plašči in predpasniki za strežnice rdečega križa.

Št. 21595.

Razglas.

Poizvedovanje za pogrešanimi civilnimi osebami.

Radi vojnih dogodkov v Galiciji in Bukovini je del prebivalstva tako nanagloma pobežnil od doma v zapadne dežele, da sedaj mnogo rodbin pogreša kakega rodbinskega uda, ki se je ločil od drugih že doma ali pozneje med potjo.

Ker je pa privatno poizvedovanje za pogrešanimi civilnimi osebami zvezano z velikimi težkočami, posredujejo v takih slučajih državna upravna oblastva.

V to svrhu naj se vsakdo, ki išče kako pogrešano civilno osebo, zglesi na c. kr. okrajnem glavarstvu svojega prebivališča, če pa stanuje v Ljubljani, na tukajšnjem mestnem magistratu, kjer se bo izpolnilo poseben formular (naznanilo pogrešancev). Te formulare, ki se jih dobiva na c. kr. okrajnih glavarstvih, oziroma na tukajšnjem mestnem magistratu, stranke lahko tudi že izpolnjene prinašajo s seboj.

Pripominja se pa, da gori navedena oblastva poizvedujejo le za pogrešanimi civilnimi osebami, nikakor pa ne za pogrešanimi vojaki, za katere je uredila vojna uprava na Dunaju posebne poizvedovalnice, in tudi ne za begunci iz Dalmacije, nastanjenimi na Kranjskem.

Mestni magistrat ljubljanski

Dne 21. novembra 1914.

Stavbeno podjetje: Parketna tovarna: Strojno mizarstvo: Tesarstvo: Parna žaga:

Prevzamem javne in zasebne stavbe, železnobetonske mostove, stropne itd. — Popravila izvršujem po najnižjih cenah. — Izdelujem načrte in dajem strokovna navodila.

Velika zaloga hrastovih in bukovih deščic, katere dobavim z ali brez polaganja; prevzamem tudi popravila in polagam deščice na stara, že obstoječa tla.

Izdelujem vsa, stavbeno mizarstvo tičoča se dela, pohištveno le proti naročilu. Izvršujem tudi vsakovrstna popravila, točno povojno in po nizkih cenah.

Prevzamem vsa v to stroko spadajoča dela, kakor napravo strešnih stolov, stropov, verand, barak, odrov itd. — Popravila izvršujem točno in solidno.

Kupujem hrastov, bukov in smrekov les in žagam hlode tudi proti plačilu. — Po železnici poslan les se dostavi na žago po lastnem industrijskem tiru z drž. kolodvora.

Ustanovljeno 1900.

V. SCAGNETTI, Ljubljana.

Telefon 299.

Tehnična pisarna: za skladiščem državnega kolodvora.

Francosko žganje

z mentolom, steklenica po 50 vin., proti revmatizmu, glavobolu, protinu itd. razpoložljiva po povzetju 3276

Osvald Dobeic

Ljubljana, Martinova cesta 15. Preprodajalci dobe popust.

IŠČE SE

trgovsko izšolana ženska

ki naj bi tudi pri gospodinjstvu pomagala Nastop takoj, če mogoče. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod „Skrbna 3321“.

Kupim vsako množino 3318

prediva

lepo otrtega, po najvišji brezkonkurenčni ceni. — Ponudbe z navedeno množino na MIHA OMAHEN mlajši, Višnja gora.

V najem se odda s 15. decembrom dobro vpečana

mesnica.

Ponudbe sprejema uprava „Slovenca“ pod številko 3134.

Popolnoma ZASTONJ

lobi vsak prva zvezke „Domače knjižnice“

zbirke povesti vseh narodov. Letno 12 zvezkov po 150 strani, vsak 30 v. Naročite takoj! Založnik dr. Lj. Koser, Jurjšinci, Štajersko. 3314

Urarskega pomočnika

sprejme takoj gosp. Ivan Levičnik, urar v Kranju. 3281

„Pri nizki ceni“ IG. ŽARGI „Pri nizki ceni“

v Ljubljani, Sv. Petra cesta številka 5.

Priporoča veliko zalogo gorke spodnje obleke za vojake, kakor snežnih čepic, sweaterjev, volnenih jopic in hlač, — toplih nogavic, dokolenic, rokavic, zapetnic i. t. d. =

POZOR! Največja izbira potrebščin za šivilje. POZOR!

Vse po priznani najnižjih cenah!

Št. 22479.

Razglas.

3325

V smislu § 37 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljana se javno naznanja, da je

proračun o dohodkih in troških mestnega zaklada

za prvo polletje 1915 že sestavljen in da bode razgrnjen v mestnem knjigovodstvu

štirinajst dni, od 7. do 21. decembra 1914

javno občanom na vpogled, da vsak lahko navede svoje opazke o njem.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 5. decembra 1914.

Izgotovljene obleke, suknje, pelerine

za moške in dečke ter lepe in jako okusno izgotovljene iz pliša ali sukna vrhne

jopice in plašče za ženske in deklice

v zalogi po stalno najnižji ceni v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pred Škofijo št. 3 Medarske ulice

Geniki na zahtevo brezplačno.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot., rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149—

Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.496*17

V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232*66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastonj in poštne prosto.

2171 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

stanovanji

vsako obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritliklin, se oddata takoj ali za februarjev termin v II. nadstropju. Vpraša naj se v Židovski ulici številka 1, I. nadstropje.

Istotam se odda takoj

meblovana soba s posebnim vhodom. 3315

Oučje volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi takoj

J. Grobelniku

Ljubljana - Mestni trg 22

nasproti lekarne Trnkoczy

Kupim vsako vrsto, tudi črno in neočiščeno po brezkonkurenčni ceni. Posebno pa se plača lepo belo oprano po najvišji ceni, ki se zanjo lahko nudi.

Sprejme se 3313

svečarski pomočnik

pri JOSIPINI ŠINK v Kranju, glavni trg št. 107. Vstop takoj. — Plača po dogovoru.

V trgovino z mešanim blagom na deželi se sprejme

UČENEC

poštenih staršev s primerno šolsko izobrazbo pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe na upravo lista pod št. 3319.

Boljša

dekle

vajena vsakega dela, zmožna voditi sama gospodinjstvo, prosi službe v Ljubljani pri kakšni boljši družini, življa ali kot blagajničarka in začetnica trafike. Cenjene ponudbe pod »Marljiva št. 3489« na upravo »Slovenca« do 15. decembra.

Kantina Corazza

Levada (Istra) 601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Domača tvrdba

Zunanja naročila obratno 2815 Gene brez konkurence

Modni salon Marija Götzl

Priporočamo domačo solidno tvrdbko

Velika zaloga damskih in otroških klobukov v najnovjših oblikah vseh vrst ter športnih čepic

Židovska ul. 8

Zalni klobuki vedno v zalogi Popravila se sprejemajo

Peter Kozina & Ko.

Tovarna čevljev v Trziču na Gorenjskem

Prodaja svoje lastne izdelke na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg nasproti sv. Jakoba mostu

3187